

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

28 במרס 2011

579

כ"ב באדר ב' התשע"א

עמוד

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב] (תיקון מס' 17), התשע"א-2011. 608

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב] (תיקון מס' 17), התשע"א-2011

1. תיקון סעיף 11ב בחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971, בסעיף 11ב(א), המילים "באישור ועדת הכספים של הכנסת" – יימחקו.
2. תחילתו של חוק זה ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011).

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לבצע את השינויים האמורים לעיל יש צורך בקבלת החלטת השרים הרלוונטיים, בתוך התקופה של 60 הימים מיום קבלת חוק התקציב השנתי, וזאת לאחר שאמות המידה לשינוי סכום ההשתתפות אושרו בידי ועדת הכספים של הכנסת. דא עקא, שהצורך להביא את אמות המידה לאישורה של ועדת הכספים של הכנסת, גורם לסרבול אשר עלול לפגוע במועצות דתיות וכפועל יוצא מכך לפגוע בשירותי הדת המסופקים על ידן. אי לכך, מוצע לבטל את ההסדר שלפיו אמות המידה מובאות לאישורה של ועדת הכספים. כאמור, על פי החוק, החלטת השרים בדבר שינוי שיעורי ההשתתפות מתקבלת לא לפני שצוות מקצועי של עובדי מדינה מגיש המלצותיו בעניין זה בפני השרים.

כבר בשנה הנוכחית נתקל המשרד לשירותי דת בקושי לשנות את סכום ההשתתפות וזאת לאחר שנציגי השרים כבר ישבו על המדוכה, הגיעו להסכמות ואף גיבשו אמות מידה לשינוי סכום ההשתתפות. אלא שוועדת הכספים של הכנסת לא העלתה את הנושא על סדר יומה ולא דנה באישור אמות המידה לשינוי סכום ההשתתפות, חרף בקשות ופניות רבות של הנהלת המשרד. לפיכך, עלול להיווצר מצב, ככל שלא תאושר הצעה זו, שחלוקת סכום ההשתתפות תיקבע על פי ברירת המחדל (40-60), שעה שניתן להשיג חלוקה צודקת יותר המטיבה עם רשויות מקומיות חלשות מבחינה כלכלית וכפועל יוצא מכך גם עם המועצות הדתיות שבתחומן, ובכך יהיה כדי להכשיל את כוונת המחוקק.

לאור האמור לעיל מוצע לתקן את סעיף 11ב(א) לחוק, ולבטל את הצורך באישור של ועדת הכספים של הכנסת לאמות המידה כאמור. תיקון החוק עשוי להקל על אופן קביעת השתתפות המדינה והרשויות המקומיות בתקציביהן של המועצות הדתיות ולהביא לחלוקה צודקת יותר של תקציב המדינה למועצות הדתיות. בדרך זו, בלא צורך להידרש לאישור ועדת הכספים, תוכל להתקבל החלטה בדבר שינוי סכום ההשתתפות בצורה קלה ומהירה יותר ובתוך התקופה הקבועה בחוק שלאחר יום קבלת חוק התקציב.

כמו כן מוצע לקבוע תחילה טרואקטיבית לתיקון המוצע, כך שהוא ייכנס לתוקפו ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011). זאת, כדי לאפשר למשרד ולשרים לקבוע את שינוי סכום ההשתתפות כבר בשנת הכספים הנוכחית.

הנשיאה בתקציב המועצות הדתיות ואופן חלוקתן בין הרשות המקומית שבתחומה נמצאת המועצה ובין הממשלה, נקבע באמצעות מנגנון הקבוע בסעיף 11א לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן – החוק). בהתאם לסעיף האמור, ברירת המחדל לחלוקת התקציב בין הממשלה והרשות המקומית היא יחס של 60% לעומת 40% בין הרשות המקומית והממשלה, בהתאמה. דהיינו, הרשות המקומית נושאת בנטל תקציב המועצה הדתית ביחס של פי 1.5 לעומת הנטל המוטל על הממשלה (להלן – סכום ההשתתפות).

בסעיף 11ב(א) לחוק קבועה פרוצדורה המאפשרת לשנות את שיעורי ההשתתפות בין הממשלה לבין הרשות המקומית. בהתאם למנגנון הקבוע באותו סעיף רשאים השר לשירותי דת, שר הפנים ושר האוצר, בתוך 60 ימים מיום קבלת חוק התקציב השנתי, לשנות, בהחלטה שהתקבלה ברוב דעות השרים ובכללם שר האוצר, את סכום ההשתתפות הרגיל של הממשלה בהוצאות התקציב של המועצות הדתיות, כולן או חלקן, לסכום אחר על פי אמות מידה שוויוניות שיקבעו השרים באישור ועדת הכספים של הכנסת בכפוף, לשלשה תנאים המפורטים בסעיף. בהתאם לסעיף 11ב(ג) לחוק, החלטת השרים האמורים בדבר שינוי סכום ההשתתפות הממשלה תתקבל לאחר קבלת המלצות לעניין זה מאת צוות מקצועי הכולל את נציג כל אחד מהשרים, מבין עובדי משרדיהם.

המשרד לשירותי דת (להלן – המשרד) מבקש להביא לשינוי סכום ההשתתפות של הממשלה באופן כזה שהנטל בחלוקת התקציב בין הממשלה ובין הרשות המקומית ישתנה ביחס לכל מועצה בהתאם למאפיינים שונים רבות איתנותה הפיננסית של הרשות המקומית שבתחומה נמצאת המועצה. כך, רשות מקומית שהיא ככלל בעלת יכולת כלכלית גבוהה תישא ביותר מ-60% מתקציב המועצה והממשלה תישא בשיעור נמוך יותר מ-40%, וכן להיפך. בדרך זו סכום ההשתתפות המשרד בנטל התקציב של מועצות דתיות הפועלות בתחומן של רשויות מקומיות שהן ככלל חלשות מבחינה כלכלית, יגדל. בדרך זו גם תובטח העברת התקציב במלואו למועצה הדתית לצורך קיום שירותי הדת בתחום הרשות המקומית, תוך הקטנת הסיכון שחלק מהתקציב לא יועבר למועצה הדתית על ידי הרשות המקומית, מפאת חוסר יכולת כלכלית.

¹ ס"ח התשל"א, עמ' 130; התשס"ט, עמ' 116.